

Олександр Вікторович ШВЕЦЬ

кандидат економічних наук, докторант, Міжнародний університет бізнесу і права

ORCID ID: 0000-0002-8619-7371

E-mail: alex_shves@ukr.net

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ МОЛОДІ ТА ДЕРЖАВНІ ПРІОРИТЕТИ ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Швець, О. В. Проблеми розвитку ринку праці молоді та державні пріоритети його регулювання [Текст] / Олександр Вікторович Швець // Український журнал прикладної економіки. – 2020. – Том 5. – № 3. – С. 17–25. – ISSN 2415-8453.

Анотація

Вступ. У статті встановлено, що на шляху вступу України до глобалізованого економічного простору особливої актуальності набувають питання регульованих змін ринку праці молоді. При цьому економічні передумови не сприяють повноті реалізації її трудового потенціалу.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних положень розвитку продуктивної економічної активності молоді, дослідження стану, закономірностей, перспектив розвитку зайнятості молоді на національному та регіональному ринку праці та розробка практичних рекомендацій з удосконалення організаційно-економічного механізму його регулювання через узагальнення концептуальних підходів та імплементації зарубіжного досвіду.

Результати. Аналіз факторів забезпечення зайнятості молоді дозволяє зробити висновок, що молодіжні трудові ресурси в Україні володіють необхідною сукупністю конкурентних переваг, зокрема: достатній рівень освіти і кваліфікації; наявність трудових традицій, які сприяють творчому характеру праці; розвинене почуття справедливості та навички колективної праці; схильність до самореалізації особистості в інтересах колективу; наявність потужних наукового потенціалу та унікальних передових технологій тощо. Сучасний сегмент молодіжної зайнятості в Україні характеризується наявністю низки проблем, зокрема: низьким рівнем економічної активності осіб наймолодшої вікової категорії; високим рівнем безробіття, що знижується у старших вікових групах молоді; структурним дисбалансом між попитом та пропозицією праці, відсутністю стартового капіталу та неможливістю отримати його у кредит через великі відсотки та ін.

Висновки. В Україні розв'язати проблеми зайнятості молоді можна тільки шляхом цілеспрямованих систематизованих і скоординованих дій через розвиток соціальної стабільності та захищеності молоді, у міру зміни ситуації на ринку праці потрібне корегування політики у сфері працевлаштування, перегляд і доопрацювання законодавчої бази, своєчасне фінансування державних програм зайнятості, розроблення системи заохочень та пільг регіонам з низьким рівнем безробіття серед молоді.

Ключові слова: молодь, ринок праці молоді, зайнятість, економічна активність, робоча сила, державне регулювання, безробіття.

PROBLEMS OF YOUTH LABOR MARKET DEVELOPMENT AND STATE PRIORITIES OF ITS REGULATION

Abstract

Introduction. *It is outlined in the article that on the way of Ukraine's accession to the globalized economic space the issues of regulated changes in the youth labor market become especially relevant.*

The purpose of the study is to substantiate the theoretical and methodological provisions of the development of productive economic activity of youth, study the state, patterns, prospects of youth employment in the national and regional labor market and develop practical recommendations for improving the organizational and economic mechanism of its regulation.

Results. *The analysis of factors of employment of youth allows to draw a conclusion that youth labor resources in Ukraine possess necessary set of competitive advantages, in particular: a sufficient level of education and qualification; the presence of labor traditions that contribute to the creative nature of work; developed sense of justice and teamwork skills; tendency to self-realization of the individual in the interests of the team; availability of powerful scientific potential and unique advanced technologies, etc. The current segment of youth employment in Ukraine is characterized by a number of problems, in particular: low level of economic activity of the youngest age group; high unemployment rate, which decreases in older age groups of young people; structural imbalance between labor supply and demand; a significant level of informal employment; involvement of young people in unstable precarious work; youth work in the specialty of lower qualification in comparison with the received education; low awareness of applicants about the demand for vacancies in both regional and national labor markets, etc.*

Conclusions. *In Ukraine, the problem of youth employment can be solved only through targeted systematic and coordinated action through the development of social stability and protection of youth, as the labor market situation needs to adjust employment policy, revise and refine the legal framework, timely funding of state employment programs, developing a system of incentives and benefits for regions with low youth unemployment.*

Key words: *youth, youth labor market, employment, economic activity, labor force, state regulation, unemployment.*

JEL classification: J21

Вступ

На шляху вступу України до глобалізованого економічного простору особливої актуальності набувають питання регульованих змін ринку праці молоді. Незважаючи на задекларовані державою законодавчі норми щодо гарантування рівних можливостей у виборі професії та забезпечення працездатній молоді надання першого робочого місця, економічні передумови не сприяють повноті реалізації її трудового потенціалу, а розбалансованість між попитом на робочу силу та її пропозицією, неузгодженість вимог роботодавців до молодого фахівця з рівнем та якістю його освіти посилюють напругу на національному та регіональних ринках праці.

Методи державного сприяння зайнятості молоді, що існують в Україні, не до кінця враховують особливості цієї вікової категорії, специфіку регіональних ринків праці, складність формування та функціонування соціально-трудова відносин між роботодавцем і молоддю. У зв'язку з цим пріоритетного значення для України набувають наукові дослідження з формування такого механізму державного регулювання ринку праці молоді, який би забезпечував: системну взаємодію зацікавлених сторін (органів державного управління, систем вищої та професійної освіти, роботодавців і працівників)

у вирішенні проблеми освітньо-кваліфікаційного дисбалансу ринку праці молоді; професійне самовизначення та розвиток молоді; набуття першого професійного досвіду роботи та зайнятості; удосконалення умов наймання та праці молодих людей; підвищення мотивації молоді до високопродуктивної праці [1].

Загальнометодологічні засади функціонування ринку праці, необхідність державного втручання в регулювання соціально-трудова сфери та розроблення механізмів державного впливу на розвиток ринку праці розглянуто у працях М. Александрова, Д. Богині, В. Дружиніної, В. Єлагіна, О. Жадана, М. Кравченко, М. Корецького, Е. Лібанової, Т. Лозинської, В. Мамонової, Ю. Маршавіна, Л. Мельник, Н. Мельтюхової, В. Міненка, В. Онікієнка, В. Петюха, Т. Покотило, В. Сичової, Н. Статівки, Ф. Шахмалова та ін. Особливості державного регулювання ринку праці молоді досліджують: О. Балакірева, С. Василюшина, Т. Заяць, Ю. Гетьманенко, В. Кравченко, С. Сітнік, М. Торжевський та ін. Дослідженням регіонального ринку праці молоді присвятили свої праці Б. Ворвинець, О. Крамарева, Т. Терекбов, Т. Титарчук тощо.

Мета та завдання статті

Попри наявність необхідного теоретико-методологічного базису та понятійного апарату досліджуваної проблематики існує необхідність подальшого дослідження стану та тенденцій розвитку зайнятості молоді формування комплексного механізму регулювання ринку праці молоді в Україні, націленого на вирішення проблем продуктивної економічної активності молоді шляхом: поліпшення нормативно-правового забезпечення в регулюванні ринку праці; розроблення дієвих цільових регіональних та місцевих програм активної політики зайнятості з урахуванням стратегічних напрямів та особливостей регіональних та локальних ринків праці; упровадження нових методик прогнозування потреб ринку праці на державному та регіональному рівнях; активізації соціального діалогу між державою, освітньою сферою, роботодавцями та молоддю.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних положень розвитку продуктивної економічної активності молоді, дослідження стану, закономірностей, перспектив розвитку зайнятості молоді на національному та регіональному ринку праці та розробка практичних рекомендацій з удосконалення організаційно-економічного механізму його регулювання через узагальнення концептуальних підходів та імплементації зарубіжного досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження

Молодь є значною перспективною частиною економічно активного населення, яка має великий трудовий потенціал. Аналіз факторів забезпечення зайнятості молоді дозволяє зробити висновок, що молодіжні трудові ресурси в Україні володіють необхідною сукупністю конкурентних переваг, зокрема: достатній рівень освіти і кваліфікації; наявність трудових традицій, які сприяють творчому характеру праці; розвинене почуття справедливості та навички колективної праці; схильність до самореалізації особистості в інтересах колективу; наявність потужного наукового потенціалу та унікальних передових технологій тощо [2, 3].

Однак, на підставі результатів аналізу стану ринку праці країни та причин молодіжного безробіття маємо констатувати, що становище молоді на ринку праці України залишається дуже складним та вимагає невідкладних заходів для стабілізації працевикористання її потенціалу. Серед них, перш за все, – здійснення всебічного аналізу використання праці молоді, відповідності пропозиції її робочої сили потребам господарського комплексу регіонів і країни загалом, управління процесами розподілу молодих кадрів; забезпечення розвитку та захисту інтелектуального потенціалу покоління, що вступає у трудове життя. Молодь повинна мати право й гарантії на освіту. Держава мусить дбати про збереження і подальше формування кадрового потенціалу висококваліфікованих молодих спеціалістів для різних галузей економіки; про

соціальний захист та адаптацію до умов економічного ризику непрацюючої молоді; про зменшення масштабів пропозиції молоді робочої сили на ринку праці шляхом застосування гнучких форм зайнятості, про заохочення її до самозайнятості, про збільшення чисельності молоді, яка навчається; про розвиток інформаційних систем.

Молоді люди відчувають себе незахищеними у сучасних реаліях економіки країни, їм важко адаптуватися до нових умов суспільного життя. Пошуки першого місця роботи, невідповідність кваліфікації, відсутність досвіду роботи призводять до зниження рівня економічної активності молоді. Виконуючи притаманні їй важливі соціально-економічні функції, молодь виступає специфічним суб'єктом ринку праці, на шляху якого виникають значні перепони до продуктивної зайнятості, обумовлюючи більш високий рівень безробіття, що породжує цілу низку соціально-економічних проблем [4, 5].

Невирішеність проблем у сфері зайнятості молодих осіб, чисельність яких складає в Україні чверть від загальної кількості населення працездатного віку, призводить до втрати та погіршення якості трудового потенціалу держави, унеможливорює забезпечення динамічного економічного зростання, посилює соціальну напруженість в суспільстві, призводить до зміни ціннісних орієнтацій у бік поширення тіньової зайнятості.

Сучасний сегмент молодіжної зайнятості в Україні характеризується наявністю низки проблем, зокрема:

- ❖ низьким рівнем економічної активності осіб наймолодшої вікової категорії;
- ❖ високим рівнем безробіття, що знижується у старших вікових групах молоді;
- ❖ структурним дисбалансом між попитом та пропозицією праці;
- ❖ значним рівнем неформальної зайнятості;
- ❖ залучення молоді до нестабільної праці;
- ❖ робота молоді за спеціальністю нижчої кваліфікації у порівнянні зі здобутою освітою;
- ❖ низькою поінформованістю абітурієнтів про попит вакансій як на регіональному, так і національному ринку праці;
- ❖ високими професійними вимогами роботодавців до молоді;
- ❖ обов'язковою наявністю стажу роботи не менше трьох років;
- ❖ соціальна незахищеність більшості молодих людей державою;
- ❖ неможливість зайнятися підприємництвом через відсутність стартового капіталу та неможливість отримати його у кредит через великі відсотки тощо.

Основними причинами збереження значних обсягів молодіжного безробіття в Україні є невідповідність обсягів та напрямів професійного навчання потребам економіки та ринку праці, недостатній рівень якості професійної підготовки, незадовільні умови праці, які пропонуються роботодавцями молоді. Така ситуація виникла внаслідок недосконалої системи фахової підготовки працівників, спричиненої відсутністю дієвого механізму її фінансування та формування державного замовлення на підготовку кадрів, незалежної кваліфікаційної атестації випускників навчальних закладів, не налагодження тісних взаємозв'язків між навчальними закладами, роботодавцями та місцевими органами виконавчої влади, недостатньої мотивації молоді до оволодіння робітничими професіями, низького рівня професійної адаптації молодих працівників на виробництві [6].

Нинішній стан безробіття пояснюється, зокрема, неузгодженістю освіти та потреб ринку праці. Проблему ускладнено поєднанням двох чинників: «1) недостатня ефективність державної політики щодо дотримання стандартів соціально-трудова відносин, професійної орієнтації та соціальної підтримки молоді з низькою кваліфікацією, системи освіти та підготовки кадрів, а також розвитку підприємництва; 2) молоді люди у вирішенні власних проблем значною мірою зорієнтовані на допомогу «третьох осіб» (батьків, друзів, держави)». Втім, зазначимо, що сподівання на державу визнається цілком законним у західних країнах [7].

За даними МОП, 75% сучасної молоді працюють в сфері послуг. Більшість молодих працівників залучено до роботи на умовах «уразливої зайнятості» (vulnerable employment). Ідеться про роботу, яка невисоко оплачується та супроводжується іншими складними умовами. При цьому, 85,7% молоді в Україні є найманими працівниками. Понад 17,4% студентів і учнів працюють, адже для цього існують певні законодавчі передумови: українське законодавство захищає право співробітників підприємств і організацій навчатися. Найближчим часом прогнозується зростання цієї категорії працівників (враховуючи, зокрема, тенденцію до комерціалізації освіти).

Для українського ринку праці характерне явище «надмірної освіченості» (overeducation). Так, у 2002 році Україна встановила рекорд у Європі: 38,3% молодих людей були «надто освіченими» для роботи, яку вони виконували. Це стало можливим за умов руйнування промислового потенціалу та відносної доступності освіти (а відтак наявне викривлення не зникне без створення передумов для розвитку збалансованої економіки). Щодо сфери, де залучено працівників із недостатнім рівнем освіти, то йдеться, передусім, про законодавців, вищих держслужбовців, менеджерів (13,1%).

Цікавим є розподіл молодих працівників за доступом до соціальних гарантій. Згідно з опитуваннями, 64,3% можуть скористатися правом на щорічну оплачувану відпустку. Разом із тим, 93,8% не можуть розраховувати, що роботодавець оплачуватиме оренду житла. 13,1% молодих людей не знали, чи сплачує за них власник внески на соцстрахування. У 21% молоді тривалість робочого тижня – 50 і більше годин. 40-годинний робочий тиждень доступний для 61,4% молоді. Знайшлося місце і для парадоксів, які, однак, можна зрозуміти: 57,1% молоді залучено до неформального сектора, хоча більшість із них задоволені своєю роботою (78,3%). Особливістю вітчизняного ринку праці є те, що 80,2% працюють на неформальних робочих місцях у формальному секторі, тобто, не мають гарантій, хоча й зайняті на офіційно зареєстрованих підприємствах. Тому в Україні сформувалося викривлене уявлення про те, що таке прийнятна зайнятість.

Українська молодь погоджується приймати як початкові незадовільні умови зайнятості. Готовність молодих людей до надмірної експлуатації є визнаним фактом. Вони мало цікавляться регулюванням і приймають на віру цінності ринкової економіки в їх максималістському вираженні: «більше працюєш – більше заробляєш». Так, у Києві відомі випадки, коли молоді люди працюють по 20 і навіть по 30 годин без перерв, тобто більше як добу! Молодь нерідко завищує в опитуваннях рівень свого добробуту. Чимало молодих людей нині розпочинають свій шлях без будь-яких гарантій; це закладає основи для правового нігілізму. Висока мотивація юного покоління є похвальною, проте за умов соціальної безвідповідальності бізнесу це не приведе до зростання продуктивності економіки. Є й ризик консервації соцстандартів на найнижчому рівні у Європі.

Через недостатність теоретичних розробок проблем молодіжної зайнятості в Україні поки що не сформований ефективний механізм залучення молоді до праці та закріплення її у сфері економічної зайнятості. Це знижує рівень соціальної захищеності молоді, спричиняє недовикористання її трудового і творчого потенціалу та стає перешкодою на шляху його підвищення, породжує маргіналізацію частки молоді й інші негативні процеси [8, 9].

Механізм державного регулювання ринку праці молоді являє собою цілеспрямований вплив держави на учасників соціально-трудових відносин щодо формування та розміщення ресурсів праці молоді, за допомогою принципів, функцій, форм, методів та інструментів, що забезпечує соціально-економічний розвиток молоді та сприяє її зайнятості. При цьому, визнано, що саме державне регулювання ринку праці молоді спирається на принципи управління, які можна поділити на загальні та спеціальні. Перші застосовуються для державного регулювання економіки країни в цілому, інші спрямовано на регулювання ринку праці молоді. В основу визначення

спеціальних принципів регулювання ринку праці молоді покладено умови його розвитку на регіональному рівні, враховуючи характерні риси молоді, а саме такі принципи: нормативно-правового забезпечення зайнятості молоді; комплексності політик; об'єднання всіх зацікавлених сторін – органів влади, об'єднань роботодавців, профспілок тощо; забезпечення гарантій і свобод молоді; професійної орієнтації молоді на затребувані ринком праці професії; передбачення стану ринку праці молоді на короткостроковий та довгостроковий періоди; векторної спрямованості методів державного регулювання ринку праці молоді; забезпечення захисту та соціальної допомоги молоді; послідовності, збалансованості та стратегічної спрямованості; територіальної спрямованості.

З огляду на це, залежно від віку молоді заходи державного регулювання, націлені на забезпечення збалансованості ринку праці молоді, мають мати спеціальний набір інструментів, методів та форм впливу (рис. 1).

Вікова група молоді	Неповнолітня молодь (14-18 років)	Студенти, учні профтехнічних закладів (18-25 років)	Молодь у період виходу на ринок праці (26-30 років)	Соціально зріла молодь (30-35 років)
Заходи державного регулювання	<ul style="list-style-type: none"> • Профорієнтаційні заходи. • Екскурсії на виробництво, ознайомлення зі світом професій. • Профорієнтаційна робота з батьками. • Психологічні тренінги, • Інформування молоді та батьків щодо прогнозних потреб ринку праці. • Семінари з техніки пошуку роботи, • Професійні зустрічі. 	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення проходження молоддю стажування з подальшим працевлаштуванням • Узгодження вимог роботодавців до молодого спеціаліста певної професії з освітніми програмами підготовки, • Проведення ярмарків вакансій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Сприяння працевлаштуванню молоді шляхом надання дотацій, пільг тощо. • Стимулювання роботодавців до прийняття на роботу молоді, • Інформаційне забезпечення щодо вакансій. • Захист молоді на ринку праці. • Орієнтування молоді на самозайнятість. 	<ul style="list-style-type: none"> • Сприяння кар'єрному зростанню молоді. • Підтримка молодих сімей, • Сприяння в ротатії кадрів (осіб похилого віку на молодих спеціалістів). • Підвищення кваліфікації молоді.

Рис. 1. Структурно-логічна схема заходів державного регулювання зайнятості молоді на ринку праці залежно від вікової групи.

Джерело: удосконалено автором на основі [1]

Процес реформування соціально-економічної сфери України буде результативнішим і успішнішим лише за активної участі в ньому молоді, тому одним із основних пріоритетів державної політики має стати створення умов для активізації участі молоді у суспільно-економічному житті держави, розвитку її наукового, трудового потенціалу та сприяння самореалізації, забезпечення гідної зайнятості [10].

Для держави залучення молоді до трудової активності – це стратегічні інвестиції в суспільний розвиток. Тому реалізація активної політики щодо молодіжної зайнятості з застосуванням прозорих та ефективних механізмів стимулювання роботодавців до працевлаштування молоді, мотивація молодих людей до трудової активності та подолання стереотипних уявлень роботодавців стосовно їх низького професіоналізму має стати пріоритетом державної політики у найближчій перспективі, зокрема через реалізацію низки наступних заходів:

Кабінетом Міністрів України:

1. У плані заходів щодо реалізації Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2020-2025 передбачити:

- заходи, спрямовані на стимулювання підприємницької ініціативи молоді шляхом запровадження податкових стимулів для цієї категорії підприємців терміном на перші три роки та забезпечення для них пільгового кредитування;

- створення пільгових умов отримання ліцензій на певні види діяльності (у першу чергу у сфері новітніх технологій) для молоді;

- механізми мотивації роботодавців до працевлаштування молодих спеціалістів (наприклад, квотування чисельності молодих фахівців на підприємствах та фінансова підтримка роботодавців на етапах апробації та адаптації молоді).

2. Прискорити прийняття Концепції державної політики у сфері професійної освіти, підготовленої МОН, та розробити необхідний для її реалізації план заходів з метою здійснення системної реформи професійної освіти, спрямованої на реалізацію трьох базових завдань та їх ключових компонентів: забезпечення якості професійної освіти; децентралізацію управління та фінансування; впровадження проектів публічно-приватного партнерства у сфері професійної освіти і навчання, встановлення взаємозв'язку між змістом вищої освіти і потребами ринку праці.

3. Встановити спеціальною постановою головним критерієм надання дотації, передбаченої Законом України «Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю», прийняття на роботу молоді з окремих груп, найменш конкурентоспроможних на ринку праці.

4. Відновити роботу Міжгалузевої ради з професійно-технічної освіти при Кабінеті Міністрів України.

5. Розглянути питання про створення спеціального фонду підготовки робітничих кадрів за рахунок визначених законом обов'язкових відрахувань з доходів підприємств шляхом перерозподілу частки єдиного внеску для Фонду соціального страхування на випадок безробіття до створеного фонду [11].

Міністерством освіти і науки України:

1. Розробити рекомендації для вищих навчальних і професійно-технічних закладів щодо створення спеціальних умов для здобуття освіти студентами, які офіційно працевлаштовані за майбутньою спеціальністю, у вигляді поновлення системи індивідуальних графіків навчання.

2. Розробити і затвердити спрощений порядок визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах наукових ступенів.

3. Зорієнтувати навчальний процес у навчальних закладах на збільшення практичної підготовки молоді та розвиток затребуваних професійних компетенцій та запровадити ефективну систему розподілу молодих людей на практику та стажування під час та після закінчення навчання.

4. Розробити план заходів щодо відновлення професійно-технічної освіти в Україні, що передбачатиме:

а) запровадження прогнозування перспективного (3-5 років) розвитку галузей економіки і попиту на робочу силу за конкретними професіями з урахуванням регіональних особливостей;

б) розробку механізму заохочення місцевими територіальними громадами підготовки робітничих кадрів, зокрема через встановлення підвищених стипендій для студентів, які навчаються за робітничими спеціальностями;

в) удосконалення механізмів освітнього відбору для навчання у вищих навчальних закладах шляхом підвищення вимог до якості підготовки абітурієнтів, в тому числі за рахунок посилення ваги оцінки зовнішнього незалежного оцінювання в методиці розрахунку вступного прохідного балу; це сприятиме підвищенню якості вищої освіти, перерозподілу молоді між освітніми закладами різного рівня та підвищенню ефективності використання державних видатків на освіту;

г) формування сприятливого середовища для розвитку державно-приватного та соціального партнерства щодо співфінансування й спільного управління закладами професійної освіти;

д) застосування практики об'єднання фінансових, матеріальних та організаційно-управлінських ресурсів сусідніх територіальних громад на утримання ПТНЗ для підготовки робітничих кадрів для задоволення потреб локальних ринків праці.

Міністерству освіти і науки України спільно з Міністерством соціальної політики України:

Запровадити регулярне аналітичне дослідження професійних компетенцій, яких потребують ринок праці і сучасний роботодавець, та здійснювати регулярне корегування змісту навчальних курсів та дисциплін в закладах освіти та професійної підготовки на основі його результатів.

Державній службі зайнятості створити підрозділ з питань сприяння забезпечення продуктивної зайнятості молоді.

Розв'язати проблеми зайнятості молоді можна лише шляхом реалізації цілеспрямованих систематизованих і скоординованих дій, спрямованих на забезпечення загальної соціальної стабільності та захищеності молоді.

Висновки та перспективи подальших розвідок

В Україні розв'язати проблеми зайнятості молоді можна тільки шляхом цілеспрямованих систематизованих і скоординованих дій. При цьому держава повинна піклуватися про розвиток соціальної стабільності та захищеності молоді, у міру зміни ситуації на ринку праці потрібне корегування політики у сфері працевлаштування, перегляд і доопрацювання законодавчої бази, своєчасне фінансування державних програм зайнятості, розроблення системи заохочень та пільг регіонам з низьким рівнем безробіття серед молоді.

Для поліпшення рівня ефективної зайнятості в регіоні необхідно також різко розширити інвестування, спрямувавши кошти в першу чергу на розвиток та модернізацію галузевої структури регіонів, підвищення рівня механізації та автоматизації процесів у цих галузях, уведення в дію нових основних засобів, упровадження прогресивних технологічних процесів, суттєву активізацію інноваційної діяльності, а відповідно й удосконалення систем формування робочої сили молоді й працевлаштування, підвищення соціального захисту молоді тощо.

Список літератури

1. Батюк А. А. Державне регулювання молодіжного ринку праці в Україні.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з державного управління: 25.00.02. Харків, 2018. 20 с.
2. Янішевська А.В. Аналіз стану ринку праці та зайнятості молоді в Україні. *Економіка: реалії часу*. 2014. №3 (13). С. 147-155.
3. Лагодієнко В.В., Андрусів У.Я. Регіональна економічна політика в умовах диспропорційності: шляхи мінімізації. *Український журнал прикладної економіки*. 2018. Том 3. № 2. С. 81-89.
4. Лагодієнко В.В., Лагодієнко Н.В. Депопуляція сільських територій та мотивація найманих працівників у сфері сільськогосподарського виробництва України. *Бізнес-Навігатор*. 2019. №5-1(54). С. 54-62.
5. Большая О. В. Проблема зайнятості молоді на ринку праці України. *Економіка і регіон*. 2012. №2 (33). С. 114-118.
6. Про затвердження Основних напрямів реалізації державної політики зайнятості на 2010-2011 роки / Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2010р. №831. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/831-2010-%D0%BF>.

-
7. Дудін В., Ткаліч О. Праця замість молодості: загрози для молоді на ринку праці. URL: <https://commons.com.ua/ru/pratsya-zamist-molodosti-zagrozi-dlya-molodi-na-rinku-pratsi/>
  8. Абашина О. В. Підвищення рівня зайнятості молоді на регіональному ринку праці. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
  9. Skupskiy R.M., Melnychuk L.S., Shcherbata M.Y. Methodological aspects of labor potential use and regional demographic problems: *Scientific bulletin of Polissia*. Chernihiv: ChNUT, 2017. № 1 (9). P. 103-109.
  10. Mudrak R., Nyzhnyk I., Lagodiienko V., Lagodiienko N. Impact of Seasonal Production on the Dynamics of Prices for Meat and Dairy Products in Ukraine. *TEM Journal*. Volume 8. Issue 4. pp. 1159-1168.
  11. Яценко Л.Д. Проблеми молодіжної зайнятості в Україні та шляхи їх подолання. Національний інститут стратегічних досліджень. 2019. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-8F.pdf>

References

1. Batyuk, A.A. (2018). *Derzhavne rehulivannia molodizhnoho rynku pratsi v Ukraini*. [State regulation of the youth labor market in Ukraine]. Abstract of Ph.D. 25.00.02. Kharkiv.
2. Yanishevskaya, A.V. (2014). «Analysis of the state of the labor market and youth employment in Ukraine». *Ekonomika: realii chasu*. № 3 (13). pp. 147-155.
3. Lagodiienko, V.V., Andrusiv, U.Y. (2018). «Regional economic policy in the conditions of disproportion: ways of minimization». *Ukrainian Journal of Applied Economics*. Volume 3. № 2, pp. 81–89.
4. Lagodiienko, V.V., Lagodiienko, N.V. (2019). «Depopulation of rural areas and motivation of employees in the field of agricultural production in Ukraine». *Business Navigator*. №5-1 (54), pp. 54-62.
5. Abashyna, O. V. Increasing the level of youth employment in the regional labor market. Available at: <http://www.nbu.gov.ua>
6. Bol'shaya, O.V. (2012). «The problem of youth employment in the labor market of Ukraine». *Ekonomika i rehion. PoltNTU*. № 2 (33), pp. 114-118.
7. Skupskiy, R.M., Melnychuk, L.S., Shcherbata, M.Y. (2017). Methodological aspects of labor potential use and regional demographic problems: Scientific bulletin of Polissia. Chernihiv: ChNUT. № 1 (9), pp. 103-109.
8. Pro zatverdzhennya Osnovnykh napryamiv realizatsiyi derzhavnoyi polityky zaynyatosti na 2010-2011 roky. [“On approval of the Main directions of implementation of the state employment policy for 2010-2011”]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of September 8, 2010. №831. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/831-2010-%D0%BF>.
9. Dudin, V., Tkalic, O. Work instead of youth: threats to youth in the labor market. Available at: <https://commons.com.ua/en/pratsya-zamist-molodosti-zagrozi-dlya-molodi-na-rinku-pratsi/>
10. Mudrak, R., Nyzhnyk, I., Lagodiienko, V., Lagodiienko, N. (2019). Impact of Seasonal Production on the Dynamics of Prices for Meat and Dairy Products in Ukraine. *TEM Journal*. Volume 8, Issue 4, Pages 1159-1168. DOI: 10.18421/TEM84-08.
11. Yatsenko, L.D. (2019). «Problems of youth employment in Ukraine and ways to overcome them». Natsional'nyy instytut stratehichnykh doslidzhen'. Available at: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-8F.pdf>

Стаття надійшла до редакції 05.07.2020 р.